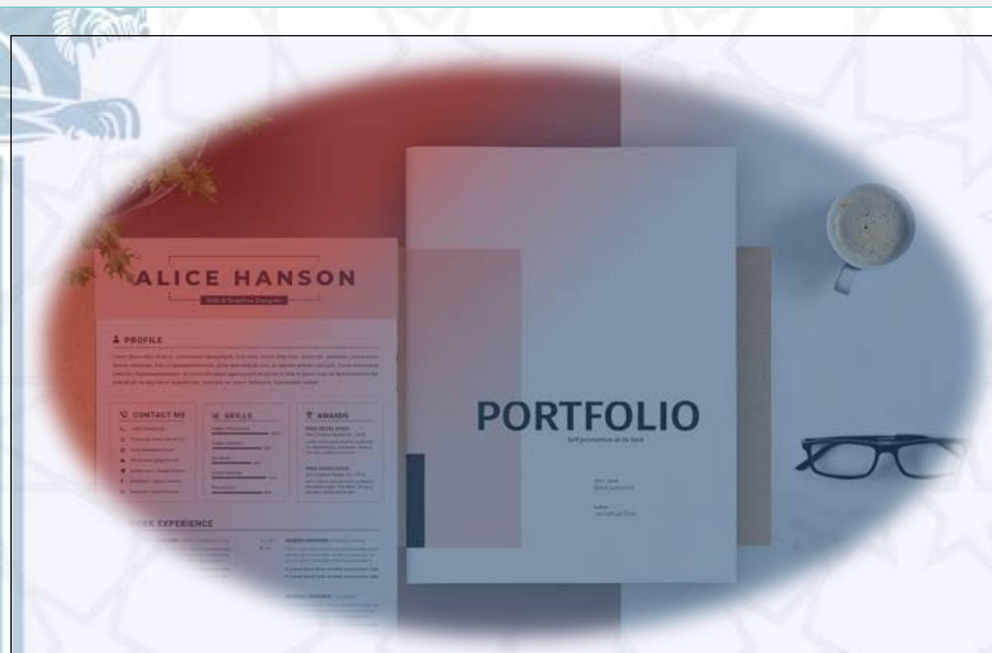
بررسی تاثیر آموزش و ارزیابی مبتنی بر پورتفولیو بر صلاحیت بالینی پرستاران و دانشجویان پرستاری: یک مرور نظام‌مند

نویسندگان: زهرا عبدالهی[1*]، حسین زمانی[2]، احسان حجتی نسب[3]، نرگس محمدی[4]

[1] دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه پرستاری داخلی جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز، اهواز، ایران
[2]دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری داخلی جراحی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران
[3]دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران
[4]دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری گرایش روان،دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان،زاهدان،ایران

مقدمه

آموزش بالینی محور اصلی آموزش پرستاری است. پورتفولیو ابزاری آموزشی است که نقش مهمی در ارتقا صلاحیت بالینی پرستاران دارد و شامل جمع‌آوری مستنداتی است که توانایی‌ها و سیر یادگیری افراد را در طول زمان نشان می‌دهد؛ بنابراین به نیازسنجی و برنامه‌ریزی بر اساس نیازها کمک می‌کند. این مرور نظام‌مند با هدف ارزیابی تاثیر پورتفولیوی آموزشی بر صلاحیت بالینی پرستاران و دانشجویان پرستاری صورت گرفت.

مواد و روش‌ها

در این مرور نظام‌مند، جستجوی گسترده با کلیدواژه‌های مرتبط با "آموزش"، "پورتفولیو"، "صلاحیت بالینی"، "پرستاران"، "دانشجویان پرستاری"، در پایگاه‌های بین‌المللی Web of Science, PubMed/Medline Scopus، پایگاه‌های ملی Magiran , SID , Irandocو موتور جستجوگر Google_Scholarصورت گرفت. در جستجوی اولیه ۱۷ مطالعه به‌دست آمد. معیارهای ورود، انتشار به زبان فارسی/انگلیسی بود. نامه به سردبیر و مقالات ارائه شده در همایش‌ها/سمینارها حذف شدند. محدودیت زمانی اعمال نشد. غربالگری توسط دو پژوهشگر مستقل طبق عنوان و چکیده و سپس متن کامل انجام شد. کیفیت مطالعات وارد شده با استفاده از ابزار JBIارزیابی شد. اختلاف نظرها با نظر ارزیاب سوم رفع گردید. نهایتا پنج مطالعه تجزیه‌وتحلیل شد. ملاحظات اخلاقی عدم سوگیری در مراحل انتخاب، استخراج و تحلیل و طبقه‌بندی شواهد رعایت و چکیده طبق PRISMAگزارش شد.

نتایج

مطالعات از نوع نیمه تجربی بوده و دو مطالعه روی پرستاران و سه مطالعه روی دانشجویان پرستاری انجام شده است. آموزش مبتنی بر پورتفولیو در دانشجویان ترم شش، سبب بهبود معنادار صلاحیت بالینی و نمراتِ پس از دوره‌ی کارورزی، در هر سه حوزه‌ی شناختی، عاطفی و روان‌حرکتی شد (P=0.0001) بازخورد دانشجویان نشان داد کهَ این روش به دانشجویان کمک کرده تا نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی کنند؛ به همین علت نتایج ارزیابی خود را به چالش نکشیدند. همچنین باعث شد تا جهت کسب نتایج بهتر، تلاش خود را افزایش دهند. بعلاوه به دلیل دانشجومحور بودن این رویکرد، درک دانشجویان از شرایط بالینی افزایش یافت. پورتفولیوی آموزشی در دانشجویان ترم هفتم، نمرات صلاحیت بالینی را در ابعاد اقدامات کمک‌کننده، اقدامات تشخیصی، توانایی‌های مدیریتی، اقدامات درمانی، وظایف شغلی و سازمانی و صلاحیت بالینی کلی، به‌طور معناداری بهبود بخشید (P<0.05) اما در بعد آموزش و هدایت، بهبود معناداری مشاهده نشد .(P=0.12) با این حال در یک مطالعه، آموزش و ارزیابی مبتنی بر پورتفولیو در دانشجویان سال آخر، از دیدگاه دانشجویان سبب بهبود معنادار صلاحیت بالینی در تمامی ابعاد بجز مدیریت فردی گردید ((P>0.05) اما از دیدگاه اساتید در تمامی جنبه‌های صلاحیت بالینی بهبود معناداری مشاهده شد .(P<0.05) در پرستاران نیز بکارگیری پورتفولیوی الکترونیک مبتنی بر Google Docsسبب بهبود معنادار استانداردهای حاکمیت بالینی در ابعاد مراقبت جراحی و بیهوشی، پیشگیری و کنترل عفونت، مدیریت دارو، خدمات آزمایشگاهی و انتقال خون و حمایت از دریافت‌کننده‌ی خدمات شده است(P<0.05) اما در بعد ارزیابی اولیه بیمار بهبود معناداری مشاهده نشد .(P=0.05) نهایتا به‌دلیل ارتباط نزدیک استانداردهای حاکمیت بالینی با صلاحیت بالینی، شایستگی بالینی پرستاران ارتقا یافت.

نتیجه گیری

پورتفولیو می‌تواند ابزار مفیدی جهت ارتقا صلاحیت بالینی پرستاران و دانشجویان پرستاری در عرصه باشد. پیشنهاد می‌شود مطالعات آینده به‌جای تمرکز انحصاری بر نمرات صلاحیت بالینی، به بررسی تاثیر پورتفولیوی آموزشی بر پیامدهای مراقبت واقعی مانند ایمنی بیمار بپردازند.

کلمات کلیدی: آموزش، پورتفولیو، صلاحیت بالینی، پرستاران، دانشجویان پرستاری